No. 1350

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5,00; voor de buitensteden *f* 6,00; franco door het geheele Rijk.
Brieven, Gelden, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

MAANDAG, 29 SEPTEMBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents er regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

Onderwijs- hist. adres z. d. troonrede Amend. Groen.

AMSTERDAM, 27 September.

Lijst van Kandidaten voor den gemeenteraad dezer hoofdstad, aan welke wij, bij de aanstaande herstemming, onze vrienden verzoeken hunne stem te geven.

J. F. ALBERDINGK THIJM,
J. B. BEUKER,
J. BOELEN J. Rz.,
E. C. BUCHNER,
A. W. F. HERCKENRATH,
M. H. 's JACOB,
A. A. REAEL,
A. DE VRIES,
F. C. ZILLESEN.

Wij hebben nog verslag te geven over de discussie die bij § 10 van het adres in de Tweede Kamer heeft plaats gehad, naar aanleiding van het amendement van den heer Groen van Prinsterer, die aan het slot der zinsnede den wensch wilde hebben uitgedrukt, dat »in deze zitting *eenige voorziening* in den toestand van het lager onderwijs" werd gebragt. De discussie daarover heeft niet lang geduurd; maar zij is daarom niet minder belangrijk.

De voorsteller heeft trachten aan te toonen, dat in den stand van zaken, eene algeheele regeling van de onderwijs-kwestie niet spoedig is te verwachten. Het is maar al te waar. Eene voordragt van wet is niet gereed; wanneer zij komen zal is onbekend. De minister van binnenlandsche zaken toch heeft niet alleen niet beloofd, dat hij daarmede spoed zal maken; maar men zou uit zijne rede moeten afleiden, dat hij geen plan heeft om ze gedurende deze zitting in de Kamer te brengen. En mogt zij ook al, nog dit jaar zelfs, worden voorgedragen; het ontwerp zou zijne beurt moeten afwachten en onbehandeld blijven liggen tot eene volgende zitting. En dan, de spreker heeft het teregt opgemerkt, als deze voordragt in de Kamer zal komen, dan is het om de groote verscheidenheid der opiniën, te vreezen, dat de wet niet spoedig zal kunnen worden afgedaan, maar veeleer onafgewerkt zal blijven liggen. Om al deze redenen, die het vermoeden sterken dat de kwestie van het onderwijs, naar het voorschrift der grondwet, niet is en zal kunnen worden geregeld, acht hij het wenschelijk, dat men door eene partiëele verbetering tijdelijk aan te brengen, ten minste een begin van uitvoering geve aan de grondwettige vrijheid. Die partiëele voorziening zou moeten bestaan daarin:

1°. Dat aan het *bijzonder* onderwijs ter goeder trouw vrijheid worde gegeven, opdat de nu bestaande verordeningen op het onderwijs niet het middel worden voor de eene partij, om de andere te onderdrukken.

2°. dat, waar de mogelijkheid er toe bestaat, en geene finantiëele bezwaren in den weg zijn, vooral in de groote steden, langzamerhand gezindheids-scholen mogen worden opgerigt, om ten minste Katholijken en Protestanten te scheiden.

Gaarne zouden wij deze twee punten voorloopig tot wet zien gemaakt; daarmede toch zou zijn geregeld, al wat wij redelijker wijs van de nieuwe wet kunnen verwachten. Maar wij vragen het, hoe is het mogelijk, dat de heer Groen een oogenblik heeft kunnen denken dat het tweede gedeelte van zijn eisch in de Kamer, en dat nog wel bij *incidenteele* discussie, zou kunnen worden verkregen? Wij hebben het meermalen gezegd, en herhalen het, de woordvoerder van de orthodoxe partij mist alle parlementaire takt. Had hij zich bepaald bij het eerste gedeelte van zijne vraag, en die liever bij amendement doen voordragen door een ander lid der Kamer, die minder partijzuchtig wordt geacht, dan ware er misschien kans geweest om voor de vrijheid van onderwijs iets gedaan te krijgen. Maar nu hij zelf, mistrouwd gelijk hij wordt, en dikwerf niet zonder reden, niet slechts vraagt eenige meerdere voorziening in de vrijheid, maar de beslissing van het beginsel, dat het meeste tegenkanting in het land zal vinden, de scheiding der kinderen naar de godsdienstige gezindheid, nu was er geen kans, om iets te verwachten van eene motie, die wederom bij incidenteele discussie een besluit moest doen nemen over hetgeen het meest, het hevigst en het langst betwist zal worden. De heer Groen vergeet altijd het spreekwoord: *qui trop embrasse mal étreint.*

De heer van Dam van Isselt, die den spreker beantwoordde, heeft zich in het eerste gedeelte van zijne redevoering bepaald met de politico-religieuse stelling van den heer Groen en zijne partij te bestrijden, en wat de spreker uit Gelderland tegen de orthodoxen aanvoerde, behelst veel waarheid. Wij kunnen ons niet vereenigen met den lof door den heer van Dam aan de maatschappij van het *Nut* gegeven; maar als hij den heer Groen en zijne volgelingen beschuldigt van partijzuchtige overdrijving, van onrust in het land te zaaijen, dan is hij der waarheid nabij, en bevestigt hij op zijne beurt, wat wij vroeger hebben gezegd, dat de groene partij, ofschoon met de beste intentiën bezield, het land, zonder het te willen of te weten, naar eene revolutie leidt. Het tweede deel van des sprekers rede was een preek over de verdraagzaamheid, die, in de Kamer, naar luid van onzen correspondent, »blijkbaar een diepen indruk heeft gemaakt en hem van verschillende zijden de gelukwenschingen zijner medeleden heeft bezorgd." Wij maken den heer van Dam ons kompliment over zijn oratorisch succes. Met genoegen hebben wij gelezen de betuigingen door hem met welsprekende woorden afgelegd, dat hij een vriend is van verdraagzaamheid, een groote vijand van onverdraagzaamheid. Maar de spreker vergeve het ons, indien wij meer waarde hechten aan daden, dan aan woorden. Wij bekennen dat niemand zijne verdraagzaamheid meer roemt dan de heer van Dam; maar wij vragen of die roem altijd overeenstemt met zijne handelingen buiten en soms zelfs in de Kamer? Wij vragen den president van *Unitas* of zijne handelingen en redevoeringen in dat geheime genootschap al de kenmerken dragen van die liefde en die verdraagzaamheid, die hij in zijne redevoering van eergisteren met zoo veel gevoel heeft gepredikt? En wat zijn systeem betreft in zake van onderwijs, dat namelijk gezindheids-scholen onverdraagzaamheid en twist en haat zouden aankweeken; wij willen niet ontkennen, dat de schilderij door hem opgehangen vreeswekkend is. Maar is zij waar en naar het leven geteekend? Of is zij slechts de vrucht van eene verschrikte en ontstelde verbeelding? Wij kennen de protestantsche gezindheids-scholen niet genoegzaam om er een oordeel over te vellen. Wel hebben wij van enkelen ondervonden, dat daar alles behalve de liefde geleerd wordt; doch wij herhalen, dat wij er slechts zeer weinig hebben leeren kennen, en dus over alle geen oordeel kunnen uitbrengen. Maar wij protesteeren ten sterkste tegen de bewering, dat in de katholijke scholen burgerlijke onverdraagzaamheid geleerd, of aangekweekt wordt. Dat is onwaar. En wij aarzelen niet den heer van Dam, en een ieder die in de zaak belang stelt, uit te dagen, het bewijs te leveren, dat in de katholijke scholen geen liefde voor de protestantsche landgenooten wordt aangekweekt. Wij kunnen en willen geen borg spreken voor de handelingen van elk onderwijzer in de katholijke scholen van ons land. Het is mogelijk, dat hier of daar een enkel onverstandig katholijk onderwijzer, die de beginselen van zijne godsdienst of niet kent of niet naleeft, in plaats van liefde te prediken, onverdraagzaamheid leeraart. Wij veroordeelen zulks, waar het ook plaats moge hebben. Maar het zal slechts bij uitzondering zijn, en over de menigte genomen niet merkbaar. En in alle geval, wij verzekeren, zonder vrees van te zullen worden gelogenstraft, dat zulks nooit plaats heeft op die scholen, waar de heer van Dam zulks het meest zal vreezen, die namelijk staan onder den onmiddellijken invloed en de leiding der katholijke geestelijkheid, bij velen *ultramontanen*, door hem veelal Jesuiten genaamd. Tenzij men van de verdraagzaamheid en van de liefde vordere, dat men geen waarde hecht aan de waarheid, die men gelooft, en dat men naast de waarheid die men belijdt, erkent als waarheid de dwaling, die er tegen over staat. Maar dat is eene verdraagzaamheid, die men wel kan aanbevelen, maar die niemand naleeft — de heer van Dam in de eerste plaats niet. Want op dat stuk kennen wij niemand onverdraagzamer dan den heer van Dam, die al bestrijdt wat buiten de leer der *loge* gaat, waarvan hij groot redenaar is, dat is, ten naastenbij, met andere woorden: *Opperpredikant.*

Na eene korte toelichting van den heer Mackay, die het amendement van den heer Groen verdedigt, en van den heer van Hoëvell, die het stelsel der gemengde scholen huldigt, neemt de minister van binnenlandsche zaken het woord.

Wij laten ter zijde wat den minister de heer Groen persoonlijk heeft geantwoord, zoo wel als wat hij heeft bijgebragt tot wederlegging van diens bewijsvoeringen, om te komen tot de meening van den minister omtrent de twee gevraagde partiëele voorzieningen.

Wij hebben met leedwezen gezien, dat de minister zoo *cavalièrement* is heen gesprongen over het eerste punt, de voorloopige betere regeling van de vrijheid van onderwijs. Dankbaar erkennen wij, dat tegenwoordig, als men ernstig eene vrije school wil, deze ook tot stand komt; wel is waar niet zonder moeijelijkheid, niet zonder soms langdurige vertraging; maar men eindigt toch met te verkrijgen wat men begeert. Doch waaraan is dat te danken? Is het niet meest toe te schrijven aan den invloed van den minister van binnenlandsche zaken? En is het derhalve niet te vreezen, dat onder eene andere administratie, die een anderen weg zal willen ingaan, de vrijheid, die nu met moeite verkregen wordt, zal worden geweigerd? Het voorloopig genot van de vrijheid, die wij thans bezitten, is derhalve *précaire*, en het ware te wenschen, dat, wat thans verleend wordt door begunstiging van een minister, wettelijk werd vastgesteld.

Wat het tweede punt betreft, het afscheiden der gezindheden in de plaatsen, waar zulks mogelijk is, de minister heeft niet geaarzeld zich daartegen te verklaren. Ook dit betreuren wij. Plaats en tijd ontbreekt ons, om de gronden te wederleggen, die voor het systeem der gemengde scholen zijn aangevoerd. Er is overigens geen *periculum in morâ*. Want de minister heeft zich zoo *cavalièrement* van het vijfde der additioneele artikelen afgemaakt, alsof het nooit geschreven ware geweest, en de voordragt van wet op het onderwijs, zonder eenige bezorgdheid, *ad Calendas Graecas* verschoven. Wij kunnen niet ontveinzen, dat de toon, waarop dit alles geschied is, ons zeer mishaagt. Wij gelooven, dat die toon in de Kamer minder gestoten heeft, omdat hij tegen den heer Groen werd gerigt. Maar het betaamt niet dat een minister zoo vrij met den wil der Grondwet omspringt, en de gewigtigste belangen van het land als van zijne luimen afhankelijk maakt. Dat grieft ons, omdat het te veel gelijkt naar een parlementairen willekeur, dan dat het iemand aangenaam kan zijn, die het grondwettig regt naar waarde schat.

Het heeft ons zeer bevreemd, dat niet één katholijk het woord heeft opgenomen in deze voor de Katholijken zoo gewigtige aangelegenheid. Hebben zij geoordeeld, dat het vruchteloos zoude zijn? Een protest tegen sommige beweringen van de heeren van Dam, van Hoëvell en den minister had toch zijn nut kunnen hebben. Of hebben zij misschien niet gewild om geen schijn te geven, dat zij bukten onder de sommatie van den heer Groen? Het is eene onhandigheid te meer geweest, bij de vele onhandigheden, die de kundige spreker gewoon is opeen te stapelen, als hij met meer talent dan overleg, met meer warmte dan takt, zijne belangen voordraagt. De heer Groen heeft het ongelukkig talent om zelf af te breken wat hij met hart en ziel wenscht op te bouwen.

Intusschen is de gewigtige kwestie van het onderwijs op den achtergrond geschoven, en verre van hare regeling nabij te zijn, meer dan ooit aan de wisselvallige kansen van eene onzekere toekomst overgelaten.

Het was een profetisch woord — het woord van den

heeft gezegd, dat »de wetenschap der protestantsche Kerk niet ten dienste, maar in den weg staat."

De tegenstelling is niet minder waar: dat de ware wetenschap der Katholijke Kerk wél ten dienste en zelfs bevorderlijk is. De ondervinding der laatste jaren heeft dit overvloediglijk bewezen. Vanwaar toch is de groote beweging des tegenwoordigen tijds van terugkeer tot het Katholicismus uitgegaan? Van mannen hoog geplaatst in de wetenschappen, van een von Stollberg, van een v. Schlegel, van een Hurter, van een von Haller, van een Newman, aan welke zich in den laatsten tijd zoo vele uitstekende geleerden hebben aangesloten; ja zelfs van wetenschappelijke protestantsche instellingen, als bijv. de hoogeschool van Oxford, waar een nederig en gemoedelijk beoefenen der wetenschap aan zoo vele voortreffelijke geesten de oogen geopend heeft voor de Katholijke Waarheid. Wij waren alzoo volkomen geregtigd gisteren te zeggen, »dat het juist de meest wetenschappelijke en doordenkende mannen zijn, die zich tot Rome aangetrokken gevoelen en naar Rome terugkeeren." Zoo waar is het dat de Wetenschap, die aan het Protestantismus in den weg staat, aan de Katholijke Kerk niets dan voordeel aanbrengt.

Aldus wordt bevestigd en vervuld de aanmerking van een onzer in de laatste dagen dikwijls door ons aangehaalde lievelings-auteurs: »*Dès que la science parait dans un pays non catholique, tout de suite la societé se divise: la masse roule au déisme, tandis qu'une certaine tribu s'approche de nous. Dans tous les pays protestants il ne reste plus un seul protestant éclairé; tous sont sociniens, excepté cette foule plus ou moins nombreuse d'hommes qui donnent dans ce moment un si grand spectacle au monde;*" d. i: zoodra het Katholicismus verschijnt in een onkatholijk land, verdeelt zich dadelijk de maatschappij: de volksmassa stroomt naar het deïsmus, terwijl een zeker gedeelte tot ons nadert. In alle protestantsche landen, blijft geen enkel verlicht Protestant meer over; allen zijn zij Socinianen, uitgenomen dat min of meer aanzienlijk aantal menschen, die tegenwoordig der wereld een zoo grootsch schouwspel aanbieden.

Het nederig en gemoedelijk beoefenen der wetenschap ontsluit de oogen voor de Katholijke Waarheid. Hoe gering echter is nog, onder de zoogenaamde geleerden, het getal der zoodanigen die, zonder opgeblazenheid en met een leerzaam hart, de Waarheid zoeken! Hoe weinigen zijn er die zich de moeite geven van, ernstig en zonder vooringenomenheid, na te denken over het grootste feit der nieuwere geschiedenis: de vestiging, ontwikkeling, uitbreiding en instandhouding van het Katholicismus, ondanks den eindeloozen en veelsoortigen tegenstand, waaraan het van zijne eerste verschijning in de wereld ten prooi is geweest! Hoe weinigen die er zich aan laten gelegen zijn, wat het Katholicismus is, welke leer het verkondigt, welke de kracht is van zijne genademiddelen, welke de oorsprong is van zijne hierarchie en de grond van zijne regten, welke de zegeningen zijn die de wereld aan zijnen heilbrengenden invloed, op alle maatschappelijk gebied, verschuldigd is. »*Das ist ja das unsäglich Bedrübte*, zegt de Gravin Hahn-Hahn, in haar uitmuntend geschrift: *Von Babylon nach Jeruzalem*, dat wij in veler Protestanten handen wenschen, *das ist ja das unsäglich Bedrübte, dasz die Protestanten lieber die indische, chinesische, persische, muhamedanische Religionslehre studiren — als die katholische. Habe ich selbst es doch nicht anders gemacht! Wie herrlich fand ich die Incarnationen des Brahma und Zoroasters Lichtreich und die Triaden, in denen Aegyptens Götter auf Erden herrschten — und wie wenig wusste ich — von den katholischen Kathechismus!*" dat is: Dat is het zoo diep bedroevende, dat de Protestanten liever de indische, chinesche, persische, mohamedaansche godsdienstleer bestudeeren — dan de katholijke Is het met mij-zelve wel anders gevaren! Hoe heerlijk vond ik de vleeschwordingen van Brahma en het lichtrijk van Zoroaster en de triaden, waarin de Goden van Egypte heerschten — en hoe weinig wist ik — van den Katholijken Katechismus!

Zoo zegt de Gravin Hahn-Hahn; hoe weinige geleerden, die zich niet hare woorden zouden kunnen toeëigenen! Hoe weinigen, die kinderlijken zin genoeg hebben om te onderzoeken, wat er toch wel staat in dien — »Katholijke Katechismus!" En toch, »tenzij gij wordt als kleine kinderkens.....

Vol beteekenis zijn de volgende woorden van den generaal prins Friedrich von Schwartzenberg, onlangs bij eene plegtige gelegenheid door dien eersten minister der Oostenrijksche monarchie uitgesproken:

»Van waar, zullen, zeide hij, na de stroomen van bloed en inkt, welke in de worstelingen van onzen tijd vergoten zijn, de troostaanbrengende priesters en de geneesheeren der zielen komen? De Kerk, dat ruime hospitaal voor alle aardsche smarten; die groote *ambulance*, die openstaat voor al de gekwetsten in de menschelijke strijden, haar wil men ruïneeren en verwoesten. Gelukte dit, dan zou de duivel des ongeloofs op den drempel der maatschappij post vatten en aan de menschen die elkaar verscheuren, niets overlaten dan den dood en de wanhoop.

»Sedert de Guelfen en de Gibelijnen, sedert de Kerk en de Staat in oorlog zijn geraakt, is het Christenrijk vervallen, en de vorsten en regeringen hebben gearbeid aan de revolutie, aan de wezenlijke en duivelachtige revolutie — vooral in de 17e en de 18e eeuw. Zij hebben daartoe bijgedragen evenveel als later de Conventie en hare bloedmannen.

»Een man zonder godsdienst is niets meer of minder dan »een booze vleeschvretende aap" en wij streven daarheen, want men kan de ziel der christelijke instellingen niet vervangen door de administratie. Honderden bureaux van weldadigheid en duizend armenverzorgers kunnen niet opwegen tegen één H. Elisabeth of één H. Franciscus. Trouwens het ligt in het wezen der christelijke liefde, dat zij niet moet worden uitgeoefend door den Staat, maar door bijzondere personen, of door de Kerk, die alleen geschikt is om de bijzondere liefdadige individu's te vertegenwoordigen."

Men verzoekt ons uit Koevorden, (naar aanleiding van hetgeen wij in ons N°. 1342 aangaande de nieuwe wet op de militaire pensioenen hebben gezegd, met betrekking tot het bedrag aan de verschillende rangen, als ook *aan de weduwen en kinderen*, jaarlijks toe te kennen) nog daarbij te voegen: dat volgens den inhoud van art. 48 dier wet, alleen de weduwen en kinderen van officieren en van militairen beneden dien rang, die in den strijd gesneuveld of in en door gevorderde of bevolene dienstverrigting overleden zijn, regt op dat pensioen van den Staat hebben, volgens de tabellen A en B, bij de wet aangewezen, en bij gevolg geenzins de weduwen of kinderen van alle militairen, zoo als het, volgens onze hierboven bedoelde opgave, den schijn heeft. Deze teregtwijzing voor het publiek wordt wenschelijk en noodzakelijk genoemd, ten einde alle verkeerde uitdeelvelling en het begrip alsof nu alle militairen-weduwen en kinderen ten laste van het Rijk of der ingezetenen onderhouden werden, voor te komen.

Ter nadere inlichting voegt men er bij, dat er wel een officiers-weduwen- en wezenfonds, door het ministerie van oorlog beheerd wordt, waaraan alle officieren van het leger procentsgewijs bij gewone en buitengewone contributien van hun tractement deel hebben; doch dat uit dit fonds, als hun eigendom, de weduwen en kinderen van officieren alleen, een geëvenredigd pensioen erlangen.

Men schrijft ons uit Terheijden (bij Breda) het volgende onder dagteekening van 22 September:

»Heden is er tegen den avond alhier brand ontstaan in eene schuur, gelegen bij het huis van Mevrouw de weduwe Romme. Ofschoon die schuur ruim drie karren turf bevatte en door verscheidene huizen belend was, is er echter buiten dezelve geen verder verlies te betreuren, dank zij de onvermoeide bedrijvigheid der burgerij, doch bijzonder den voorbeeldeloozen ijver van den Eerwaarden en algemeen geachten Kapellaan, den heer J. van Mierlo Ook onze predikant was zeer ijverig in het aanbrengen van water."

Op de zomerwarmte der laatste dagen is eensklaps eene koude luchtsgesteldheid gevolgd, teekenende de Thermometer dezen morgen 7 uur, 44 gr. Fahrenheit

---

Herstemmingen voor de Gemeenteraden.

Zaandam. — Gekozen: de heeren K. Vis Jz., C. de Dange, F. van Voorst, D. Nomen, J. van de Stadt en J. Simonsz.

Amersfoort. — Gekozen de heeren J. W. van Beek, Mr. S. van Walcheren, C. B. Kok, D. Scheerenberg en Mr. H. W. van Werkhoven.

Assen. — Gekozen: de heeren G. P. Servatius, A. Stoker, H. Remmelts, Mr. P. W. Alst. Grevelink, Mr. H. C. Carsten, Mr. S. Gratama en Mr. J. Cohen.

Groningen. — Gekozen: de heeren J. B. de la Faille, W. T. Mulder, R. Y. Muller, A. Oudeman en H. J. Trip.

Vlissingen. — Gekozen: de heeren J. Lagaay, J. A. Schmidt, G. Baert, J. C. Dutilh, Q. Harder en M. Wels.

Breda. — Gekozen de heeren: Mr. E. de Man, Ez., A. Loonen, Cz. en E. J. A. Kerstens.

Bergen-op-Zoom. — Gekozen: de heeren A. S. van Hal; J. A. du Toy, J. C. Veraart Cz., J. de Bruyn, J. P. Verlinden en J. F. van Goch.

Staatsbegrooting.

Vervolg van ons N°. van gisteren.

Hoofdstuk IX (Departement van Finantien), A Nationale Schuld. Totaal *f*36,162,487.89; als: 1e. Intresten, lijfrenten en tontines, mitsgaders amortisatie van schuld *f*35,699 602 89; 2e. Renten en aflossing van geldleeningen *f*462 88½.

De raming voor 1852 blijft beneden de uitgaaf voor 1850 met *f*1,154,071.70½.

Hoofdstuk IX (*Departement van Finantien*) B. Totaal *f* 6,278,186.60; als: 1e. kosten van het Departement *f* 260,500; 2e. kosten van Administratie van de grootboeken der Nationale Schuld *f* 47,907.00; 3e. kosten van administratie der rentebetaling van de Nationale Schuld *f*30,935.00; 4e. kosten van het Agentschap van het Ministerie van Finantien te Amsterdam *f*24,650 00; 5e. kosten van administratie der Publieke Schatkist *f*104,500.00; 6e. kosten van het Muntwezen *f*20,925.00; 7e. kosten van de administratie der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen, de scheepvaartregten en het regt van waarborg op de gouden en zilveren werken *f* 3,151,572.85; 8e. kosten van de administratie der indirecte belastingen, van de Staats-loterij en van de bewaring van het kadaster *f* 499,650.00; 9e. kosten van administratie der Posterijen *f*791,400.00 10e. kosten van administratie en lasten der Domeinen, mitsgaders van het geldelijk beheer der groote wegen, vaarten of kanalen en veren *f* 255,239.00; 11e. Honorarium van den lands advocaat *f*1000.00; 12e. Pensioenen, wachtgelden, subsidie en restitutien *f*1,054,907.75; 13e. Onvoorziene uitgaven *f* 25,000.00.

De raming voor 1852 overtreft de uitgaaf voor 1850 met *f* 205,707.44.

'sGRAVENHAGE, 26 Sept. Met den gewonen trein van Amsterdam, van 4½ ure, is alhier gearriveerd Z. M. de Koning van Wurtemberg met gevolg, ten einde aan H. M. de Koningin een bezoek te brengen.

— Eene commissie van leden der Tweede Kamer van de Staten-Generaal heeft gisteren middag het door die Kamer vastgestelde adres van antwoord op de troonrede bij de opening der tegenwoordige zitting, aan Z. M. den Koning aangeboden. Z. M. heeft daarop geantwoord:

„Mijne Heeren! Ik heb met voldoening in dit adres opgemerkt de deelneming, welke de Tweede Kamer der Staten-Generaal aan den dag legt in de geboorte van Mijnen jongsten Zoon, wien ik, spaart Gods gunst Hem het leven, eene warme gehechtheid hoop in te boezemen aan zijn Vaderland, — aan dat Vaderland, waaraan mijn Stamhuis zoo naauw is verbonden.

„Ik verblijd Mij tevens bij dit adres de bereidwilligheid der Kamer te zien uitgedrukt, om mede te werken tot bevordering van de belangen van het Vaderland. Hierdoor kan deze zitting onder den zegen des Allerhoogsten, heilrijke vruchten opleveren; dit is althans Mijn vurige wensch."

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 25 Sept. De pers houdt zich uitsluitend bezig met de beoordeeling der benoeming van den heer Leon Faucher tot kommandeur van het Legioen van Eer. Men gaat zelfs zoo ver van den President der Republiek het regt te betwisten van die benoeming te doen. De *Moniteur* beantwoordt deze aanvallen met de mededeeling van de besluiten die de benoeming des ministers tot ridder en tot officier van het Legioen van Eer behelzen.

De redevoering door den heer Leon Faucher te Rheims gehouden, heeft mede veel opzien gebaard, en stof gegeven aan de dagbladen. De organen der oppositie vinden vooral de volgende woorden hinderlijk, die echter den toestand van Frankrijk trouw wedergeven:

»Een laatste slagboom houdt ons nog tegen; de aanhoudende pogingen van alle goede burgers zullen moeten medewerken om dezen te vernielen en neder te werpen." Dat beletsel tegen de bevestiging der maatschappelijke orde, hetwelk de minister bedoelt, is de constitutie van 1848, die in strijd met de wenschen en behoeften des lands is daargesteld, en door de herziening moet vernietigd worden.

— De hoofdredacteur van de *Avénement du Peuple* de heer Vacquerie is gisteren veroordeeld tot 6 maanden gevangenis en 1000 fr. boete, en de hoofdredacteur van de *Presse*, de heer Rouy tot dezelfde straf maar bij verstek.

— De gemeenteraad van Melun is ontbonden en de maire dier stad voor drie maanden geschorst.

— Heden is de infant Don Enriquez van Bourbon te Parijs aangekomen, alwaar hij eenigen tijd denkt te blijven. Hij wordt vergezeld door zijne gemalin, de Hertogin de Sevilie, die te Parijs hare bevalling wil afwachten.

MADRID, 20 September. De progressistische partij schijnt meer dan immer verdeeld te zijn.

— Men gaat steeds voort met het zenden van versterkingen naar Cuba. Te dien opzigte zal naar men verneemt, eene nota gezonden worden aan al de agenten van Spanje in het buitenland. Daarin zal gezegd worden dat Spanje, een beroep doende op de loyauteit der vreemde mogendheden, niet voornemens is zich in een oorlog met Amerika te wikkelen, doch desniettemin hoegenaamd niet voor dien oorlog terugdeinzen zal om zijn goed regt te handhaven.

— De *Gaceta* bevestigt, dat de Spaansche regering mededeeling heeft ontvangen van de instructien, welke de Britsche regering aan den bevelhebber harer vloot in de golf van Mexico heeft gezonden, en tevens van de nota aan de regering der Vereenigde Staten door lord Palmerston gerigt. De admiraal Parker heeft bevel ontvangen met zijne vloot naar de Antilles te zeilen.

ENGELAND.

LONDEN, 25 September. In de aanspraak, die Lord Palmerston in de stad Tiderton uit een venster aan zijne kiezers heeft gehouden, heeft hij gepoogd door een beroep op het protestantsch fanatismus, de *bill* tegen de titels der katholijke prelaten te regtvaardigen. Hij sprak smadelijk van de regeringen van Napels, Rome, Toskanen, Spanje en Portugal, maar met lof van die van Oostenrijk. Zou de edele Lord hiermede de vreemde beschuldigingen hebben willen intrekken, die hij zoo dikwerf tegen de keizerlijke regering heeft ingebragt? De toekomst zal misschien dit punt ophelderen.

— Het stoomvaartuig *Blazer*, met den kabel van den grooten onderzeeschen telegraaf aan boord, was heden namiddag ten 1 ure half weg het kanaal, en had den kabel tot op dien afstand uitgevierd. Er worden aanhoudend telegrafische berigten langs den kabel aan wal ontvangen.

— Te New-York loopt het gerucht van het gereed maken van eene nieuwe expeditie tegen Cuba. Het is te hopen dat de groote mogendheden van Europa, het Amerikaansch bewind krachtdadig mogen vermanen zulks te beletten.

— Volgens berigten uit Valparaiso, loopende tot 27 Julij was de presidentskeuze in Chili rustig afgeloopen met de verkiezing van Senor Monti.

DUITSCHLAND.

KEULEN 26 September. De zoogenaamde Gothasche partij, schijnt tot eene toenadering met de demokratische partij te willen komen. In de Darmstadsche Kamer hebben zich reeds sporen van zoodanige coalitie opgedaan, ter gelegenheid der kwestie van de afschaffing der grondregten. Men meent dat men in den Frankforter Senaat ter gelegenheid van het wetsontwerp op de drukpers dezelfde strekking zal kunnen waarnemen.

— Het garnisoen van Maintz zal op 12000 man gebragt worden. Ook Frankfort, Darmstadt, Hanau enz. worden sterk bezet. Men wil tegen eventueele gebeurtenissen in het volgende jaar in Frankrijk zijn voorbereid.

— Men schrijft uit Hamburg, dat de Protestantsche predikanten zich verontrusten over de vorderingen, die het Katholicismus sedert 1848 in Noord-Duitschland maakt. Den 22 Sept. hebben zij ter dier plaatse een soort van kongres gehouden, ten einde middelen te beramen om die beweging tegen te gaan. Van een anderen kant verzekert men, dat Pruissen en Oostenrijk het aanzoek van den Paus krachtig ondersteunen om te Hamburg een bisschoppelijken zetel te vestigen. Dit aanzoek is reeds meermalen gedaan, doch steeds op het drijven der Luthersche geestelijkheid gestadig van de hand gewezen.

WEENEN 21 Sept. Men verzekert, dat een voorstel reeds voor lang door ons kabinet gedaan, om door de algeheele intrede van het Deensche rijk in den Duitschen Bond, alle in den jongsten tijd opgerezen moeijelijkheden voor altoos uit den weg te ruimen, onlangs weder met veel nadruk op den voorgrond is getreden en thans ook door de Pruissische regering levendig ondersteund wordt. Bovendien moet ook het Deensche kabinet verklaard hebben, de onderhandelingen op dien voet te willen voortzetten.

— Brieven uit Alexandrie, berigten de aankomst aldaar van den bekenden Katholijken Oostenrijkschen Missionaris Dr. Ignatius Knoblecher.

ITALIE.

Den 10den September is op het marktplein van Agnani in den Kerkelijken Staat de doodstraf voltrokken aan zekeren Salvatori, die tijdens het republikeinsch bestuur syndicus of gouverneur van het district was. Dit is de eerste maal sedert de herstelling van het wettig gezag te Rome, dat de doodstraf in den Kerkelijken Staat wordt toegepast. Salvatori was ter dood veroordeeld omdat hij als syndicus twee achtenswaardige personen, een geestelijke en een huisvader, had doen fusilleren, terwijl een derde hetzelfde lot zou ondergaan hebben, zoo hij niet gevlugt ware.

De H. Vader heeft lang geaarzeld alvorens zijne toestemming tot de uitvoering van het doodvonnis te geven, en zijne goedertierenheid zou misschien weder in zijn vaderlijk gemoed de bovenhand behouden hebben, ware het niet dat nieuwe moordaanslagen tegen ordelievende burgers en getrouwe dienaren der regering hem eindelijk van de noodzakelijkheid van strenge maatregelen hadden overtuigd.

De dagbladen bevatten eenige bijzonderheden aangaande een belangrijken moordaanslag die dezer dagen te Rome is gepleegd. Er bestaat op de Piazza Navone een groot magazijn van kruidenierswaren en droogerijen; de eigenaar van dien handel is de heer Mendacci, de zoon van hem, die onder Pius VII de ex-communicatie-bulle tegen Napoleon aanplakte en die dezelfde toegenegenheid jegens den H. Stoel geërfd heeft, welke zijn vader bezat. De heer Mendacci drijft echter niet zelf den handel in dat magazijn; hij laat dien aan de zorg van bedienden over; maar alle avonden begeeft hij zich van zijn hotel in de straat Ripetta derwaarts, om de zaken na te zien en met eenige vrienden te spreken.

Des avonds van den 9 September was de heer Mendacci, als gewoonlijk, naar zijn magazijn op de Piazza Navone gegaan, ditmaal begeleid van een zijner zonen. Hij trof er eenige gemeenzame vrienden aan, en onder hen den karabinier-kapitein Galanti en twee geestelijken. Het gesprek was levendig geworden, en de oude heer Mendacci had zich aan eene lessenaar nedergezet om de boeken in te zien. Intusschen waren eene menigte kalanten bezig met inkoopen te doen, en de groote winkel was vol volk; want het was nog slechts 8 ure. Eensklaps hoorde men op straat eene buitengewone drukte en kreten van verontwaardiging.

Ziehier wat daarvan de oorzaak was. Twee mannen die eene mand droegen, waren voor de deur van den winkel blijven stilstaan, hadden er hunnen last nedergezet, en na eenige oogenblikken toevens zich verwijderd. Vermits zij er niet volkomen uitzagen als groenteverkoopers, had een der politiebeambten hen reeds met eenige achterdocht beschouwd; maar misschien was hem hun verdwijnen niet zoo zeer opgevallen, zoo hij niet gelukkig een brandende lont in de mand had zien glinsteren. Terstond naderde hij met gevaar van zijn leven, sloeg de lont weg en wendde alzoo het gevaar af. In de mand bevond namelijk zich eene soort van helsch werktuig zijnde eene houten cylinder van sterke ijzeren hoepels voorzien en met een gat van 2 a 3 duim middellijn, gevuld met 3 pond buskruid, schroot, fijn glas en eene menigte kleine scherpe stukjes metaal. De opening van den cylinder was naar den winkel gekeerd en zou, indien de uitbarsting had plaats gehad, waarschijnlijk de daar aanwezige vrienden der orde, de koopers en de bedienden gelijkelijk hebben getroffen. De heer Mendacci heeft op eene openlijke wijze zijne dankbaarheid aan God betuigd voor de wonderbare redding van hem en zijne vrienden uit zulk een dreigend gevaar.

Betreffende het geschrift dat van wege de Napelsche regering is uitgegeven tot wederlegging van Sir Gladstone's brieven over de regtspleging in Napels en over de behandeling der wegens staatsmisdaden vervolgde of veroordeelde personen, kunnen wij thans het volgende melden:

Het tegenschrift begint met hoogachting voor het karakter van den heer Gladstone te betuigen en de zuiverheid zijner bedoelingen te erkennen; maar betoogt verder dat hij zijne narigten niet uit ware bronnen geput, en alleen van vijanden der regering, en andere verdachte personen ingewonnen heeft. Dit betoog zamentrekkende, zegt het tegenschrift dat de heer Gladstone in vier opzigten gedwaald heeft. »Vooreerst heeft hij zich regter over de regering gesteld, terwijl hij erkent daartoe niet bevoegd te zijn, en zonder eenig beter bewijs voor de waarheid zijner opgaven te kunnen bijbrengen dan de valsche en lasterlijke mededeelingen der vijanden van alle maatschappelijke orde.

Ten tweede stelt hij den toestand van staatsmisdadigers als deerniswaardig voor, en geeft hij eene buitensporig overdrevene opgave van hun aantal, terwijl het door getuigenissen van andere aanzienlijke reizigers en door onwraakbare bewijsstukken bekend is, dat zij met menschelijkheid behandeld worden, en dat in de maand Junij dezes jaars hun aantal niet meer dan 2024 bedroeg, zonder aftrekking dergenen die later in vrijheid gesteld zijn.

Ten derde neemt hij aan dat de veroordeeling van eenigen onder de voornaamste zamenzweerders onregtmatig was; en deze meening is gegrond op hetgeen hij van de gevangenen zelven en uit hunne gedrukte pleitredenen vernam, terwijl hij zich de moeite niet gaf om de tegen hen bijgebragte afdoende bewijzen, welke evenzeer door de drukpers openbaar gemaakt zijn, te raadplegen of de publieke opinie, welke overtuigd is dat het vonnis veeleer onder den indruk van menschlievendheid dan van onmatige strengheid is geveld.

Ten vierde heeft hij zich laten diets maken dat de vonnissen met wreedheid ten uitvoer gelegd zijn, terwijl, dank zij 's Konings goedertierenheid, geen enkel doodvonnis werd uitgevoerd, en de tot kerkerstraf veroordeelden met verregaande zachtheid worden behandeld."

Het tegenschrift besluit met de verklaring, dat thans alle vrienden van orde en maatschappelijke rust genoegzaam ingelicht zijn om een oordeel te kunnen vellen over de aantijgingen die de heer Gladstone, onder den schijn van philantropische bedoelingen, tegen het gouvernement heeft ingebragt.

Z. M. de Koning van Napels heeft bij besluit van den 17 dezer weder aan een aantal ter dood veroordeelden genade geschonken; zes personen, tegen welke het speciale geregtshof van Messina het doodvonnis uitgesproken had, zullen in plaats daarvan de straf van levenslangen dwangarbeid ondergaan.

Men berigt uit Turijn 16 dezer, dat de Koning van Sardinie den hertog van Pasqua, ceremoniemeester van het hof, naar Milaan heeft afgevaardigd, ten einde den Keizer van Oostenrijk bij zijne komst aldaar te begroeten.

Het Sardinisch kabinet heeft, zoo als de Weener bladen melden, op voorstel van den minister van Oorlog besloten den toegang naar Piemont langs de grenzen van Lombardije door een legercorps van 30,000 te doen bezetten, en met name in de vestingen Valenzo Casale en Alessandria sterke bezettingen te leggen. Reeds was de beschikbare artillerie uit Genua naar Alessandria opgerukt.

BELGIE.

BRUSSEL, 26 September. Z. M. heeft gisteren aan de commissie der tentoonstelling, de jury, de commissarissen van den cercle artistique en aan de voornaamste kunstenaars een diner aangeboden, waaraan deelnamen 155 genoodigden.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 27 September.

BEVALLEN (25 Sept.): H. G. Gilhuys, geb. van Vlissingen, Z.

OVERLEDEN (22 Sept.): H. H. Klijnveld, 52 j. — (23 Sept.): W. Uyt den Bogaard, 3 j. — (25 Sept.): J. W. Sleyffers, geb. Stoopendaal, 50 j.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

		26 SEPT. 4½ u. gebl.	27 SEPT.	4½ u.	gebl.
Nederl., Werkel. Sch. à 2½ pCt.		58 1/16	58	58 1/16	58 1/16
Dito Dito	3	69⅝	69⅝		
Dito Dito	4	89 15/16	90		
Dito Obligatien O. I.	4	89⅜	89¼		
Amortis. Syndic.	3½	89⅜			
Handel-Maatschappij	4½				
Aand. Rijn-Spoorweg					
Aand. Holl. S. M.			58		
Obligatien		100			
Belgie, Obligatien 1844					
Cert. bij de Belg. Bank.	2½				
Dito bij Rotsch en Volksv		48	48		
Frankrijk, Obligatien	3	52½			
Spanje bij *Ardoin* £ 85	5	14½	14 9/16	14⅝	
Dito Dito » 510		14 9/16	14⅝	14 1/16	
Dito Onbep. Stukken		14½	14⅝		
Dito	3	38¾			
Dito Binnenl. 2400 P.		34 5/16	34 13/16	35	35
Coup. *Ardoins*		8 1/16	8	8 1/16	
Passive		5¼			
Fransche Uitgest.					
Portugal te Londen 5 pCt. nu 4		33⅝	33 9/16		
Dito Dito		33⅜	33½		
Rusl. bij *Hope* 1798 en 1816	5	106¼	106¾		
Dito Dito 1828 en 1829			105¾		
Cert. bij d°. 1831 en 1833			95⅛	95¼	
Dito	4½				
Dito bij *Hope*	4	89			
Dito bij *Stieglitz en C°.*		88⅜			
Dito bij id. 5de Serie	4				
Cert. te Hamburg	5				
Inschrijving in Assignat.	6				
Cert. van dito					
Polen, Aand. à fl. 500					
Dito met Lot. » 300					
Amerika, Bank-Actiën					
Pruissen, Aand met Lot. R. 50	f				
Oostenrijk, Metalliek	5 pCt.	74⅝	74½	74⅝	
Dito	2½				
Dito Nieuwe	2½	38½	38 11/16		
Dito Nieuwe	5	79 11/16	79⅝	79¾	79 11/16
Ween. Bank bij *Goll en C°.*					
Dito	4				
Aand. met Loting fl. 500	f				
Nieuwe dito » 250					
Napels, Cert. *Lam en Bouwer*	5 pCt.				
Brazilie te Londen 1824	5		90½		
Dito Leening 1843	5	88½			
Dito £ 200					
Peru	4½	87¾			
Mexico	5	25¾	25¼	25½	[illegible]
Venezuela 6 pCt. nu	3	27½	28½	28¾	28¾
New Grenada 6 pCt. nu	1½		14½	14½	14½
Ecuador					
Grieken	5				

De markt in Binnenl. fondsen was heden bij tragen handel nagenoeg onveranderd. Van Buitenl. fondsen waren Ardoins en 3 pCt. Binnenl. vast, Metallieken flaauwer met verkoopers. De andere soorten leverden niets bijzonders op, alleen Mexicanen en Grenada's, welke iets beter waren.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt., Prolongatie 2½ pCt., Disconto 2 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	f 56¼	Livorno	2/m.	f	38¼
„	zigt	„ 56⅜	Napels	„	„	80¼
Bordeaux	2/m.	„ 55¾	Petersburg	„	„	1,82¼
„	½/m.	„ 56	Weenen	6/w.	„	30
Madrid	3/m.	„ 243½	Augsburg	„	„	35¼
Cadix	„	„ 244½	Frankfort	„	„	99¼
Seville	„	„ 241½	Hamburg	2/m.	„	34 11/16
Bilbao	„	„ 242½	„	zigt	„	35 1/16
Lissabon	„	„ 41½	Londen	2/m.	„	11,85
Porto	„	„ 41½	„	zigt	„	11,92½
Genua	2/m.	„ 46⅜	Rotterdam			[illegible]

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 26 Sept. Belg. [illegible]

1840, 5 pc. 99¼; Spanje Ard. 5 pc. 14$\frac{1}{16}$; Binnenl. 3 pc. 35; Coupons —; Rom. Leening 73¼.

PARIJS, 25 Sept. Fransche 3 pc. 56,55; id. 4 pc. —,—; 5 pc. 92,30; 5 pc. N. —,—; Schatk. —,—; Bank-Actien 2130,—; Belg. 1840, 5 pc. 102; 1842, 5 pc. —; 4½ pc. —; 2½ pc. —; Napels 5 pc. —,—; Spanje, Buitenl. 3 pc. 36⅝; Binnenl. 3 pc. 35⅛; Holl. 2½ pc. —; Piemont 1834 —,—; 1849 —,—; 1851 875,—; Haïti —,—; Rom. Leening 75.

MADRID, 20 Sept. Spanje 3 pc. 35¼; Ardoins 5 pc. 16⅛; Uitg. Schuld 6⅛; Coupons 8⅛.

LONDEN, 25 Sept. Cons. kont. — a —; op tijd 96¾ a —; Braz. 88 a 90; 1829/39 87 a 89; 1843 — a —; Den. 3 pc. 78 a 79; N. L. 5 pc. 101½ a 102; Ecuador 3 a 3½; Gren. 14 a 15; Uitgest. 3½ a 3¾; Mexico 26¾ a 26⅞; Peru 4 pc. 89½ a 90; Uitgest. 41 a 42; Portugal 5 pc. 87 a 89; 4 pc. 33 a 33; 3 pc. 32½ a 33½; Rusl. 1822, 5 pc. 111 a 112; (N.) 4½ pc. 101½ a 101¾; Spanje 5 pc. 20½ a 20¾; 3 pc. 36¾ a 37; Coupons — a —; Passive 5¼ a 5$\frac{7}{16}$; Holl 2½ pc. 58¾ a 59; 4 pc. 92¾ a 92¾; Venez. 29½ a 30½; Uitgest. 10½ a 11½.

WEENEN, 25 Sept. Met. 4½ pc. —; 5 pc. 94⅛; Bank-Actiën —.

BERLIJN, 25 Sept. Schuldbr. 3½ pc. 88¾; Loten —; Rusl. Stiegl. 4 pc. 94½; Pools. 4 pc. 83; Loten fl. 200 19; id. fl. 300 1.5; id. fl. 500 84¼.

HAMBURG, 25 Sept. Rusl. Eng. Leen. 107½; Stiegl. 4 pc. 83½; Spanje, Ard. 5 pc. 13½; Binnenl. 3 pc. 32½.

FRANKFORT, 25 Sept. Met. 5 pc. 78; 4 pc. 60⅝; 2½ pc. 40; Bank-Actien 1236; Darmst. Loten fl. 50 81½; id. fl. 25 18; Badensche Loten fl. 50 59; id fl. 35, 34½; Nassausche 26½; Holl. 2½ pc. 58½; Werk. Sch. 4 pc. 89½; Sijndic. 3½ pc. 89.

HANDELSBERIGTEN.

ROTTERDAM, 26 Sept. Heden zijn verkocht 19 v. Maryland Tabak, per *Flora Macdonald*.

AMSTERDAM, 27 September.

OVERZIGT DER WEEK.

KOFFIJ. De *Java* soorten blijven steeds gevraagd, vooral de ordinaire kwaliteiten, waarvoor op de laatste veilingsprijzen een avans van ½ a 1 cs. bij partij is bewilligd geworden. *Lontingo* en *Brazil* niet aan de markt.

THEE. De markt blijft zeer vast, met eenige omzettingen in de tweede hand voor de consumptie.

SUIKER. *Ruwe* In de onlangs te Rotterdam gehoudene *Java* Suiker-Veiling bij de N. H. M., zijn de prijzen voor de bruine tot blonde *f* 1½ en de grijze, half witte en witte soorten *f* ½ a ¾ onder de Julij-prijzen geloopen. In deze verhouding zouden nog altijd eenige partijen geplaatst kunnen worden, waartoe echter weinig aangeboden wordt. — *Geraffineerd* voor uitvoer zeer stil, met genegen verkoopers tot onze voorgaande prijsopgaven. — *Kandij* daarentegen steeds gevraagd tot verhoogde prijzen met zeer weinig voorraad. — In *Consumptie* blijft de handel beperkt en hoewel er geene prijsveranderingen zijn op te geven, zoude men Melis Stoom N S R superfine tot *f* 56 a 57; W en Z tot *f* 48 a 49; Stroop Stoom *f* 15½ kunnen koopen.

SPECERIJEN. *Notenmuscaat*, *Foely* en *Nagelen* zonder handel. *Peper* prijshoudend. *Jamaica Piment* *f* 36. *Alicantsch Anijszaad* *f* 30, Fransch *f* 25. *Maltheser Komijn* *f* 35. *Genua Succade* 47 cs.

FRUITEN steeds gedrukt. *Krenten*, nieuwe Zantische *f* 12½ a 13, Triester *f* 8 a 10. *Rozijn*, Smirna *f* 6 a 10, Samos *f* 6½. *Vijgen*; nieuwe Condaatsche *f* 11, Commadre *f* 13. *Pruimedanten* *f* 12.

RIJST. De afdoeningen hebben zich bepaald tot 5625 balen ordinair ongepeld *Java* à *f* 6¼, benevens 11,000 balen *Aracan*, zeilende met het schip *Oldenbarneveld* tot *f* 5¼. In de gepelde soorten blijft de vraag voor uitvoer aanhouden, zonder prijsverhooging, ofschoon men daardoor algemeen meer terughoudend is geworden. Aracan *f* 7¼ à 8. Java *f* 7¼ a 8½, Tafel *f* 10 a 10½, nieuwe Carolina *f* 12½.

TABAK. Van *Maryland* waren er enkele houders iets meer genegen om te verkoopen, waardoor er dan ook dadelijk eenige restanten van diverse ladingen te zamen 306 vaten tot de tweede hand zijn overgegaan. In *Java* zijn van in de voorgaande week verkochte 1200 pakken, een goed gedeelte bij terugkoop met avans in andere handen overgegaan. De aanvoeren van alle soorten blijven zeer klein en de voorraad vermindert aanzienlijk.

HUIDEN. Van Oost-Indische heeft men in de eerste hand omgezet. 3000 stuks *Java* Buffel en 4000 stuks *Java* Runder met diverse schepen alhier aangebragt. *Zuid-Amerikaansche* bijna niet voorhanden. Inlandsche gedroogde en gezouten iets meer gevraagd, zonder prijsverandering.

VERFWAREN. In de eergisteren alhier door de N. H. M. gehoudene veiling van 83/1 en 785/2 kisten *Java Indigo* was de kooplust voor alle soorten bijzonder groot, met eene verhooging van 20 a 40 cs. voor de ordinaire, 20 a 30 cs. voor de ordinair middel, 25 a 50 cs. voor de middel en goed middel, 20 a 40 cs. voor de fijn middel en fijne soorten. — De te gelijker tijd verkochte 230 kistjes *Java Cochenille*, zijn van 15 tot 30 cs. lager dan de voorgaande veiling afgegeven. — *Verfhouten*. Van *Domingo Campêche* en van *Geelhout* zijn enkele partijtjes uit de eerste hand omgezet. — Andere soorten zoo ook *Quercitron* met weinig kooplust. — *Terpentijnolij*. Amerikaansche tot verbeterde prijzen te plaatsen. — *Meekrap* iets meer gevraagd, bij onveranderde prijzen.

POTASCH zeer stil en lager aangeboden. Petersburger *f* 14 E, Toskaansche *f* 15¾ E., Amerik., nieuwe *f* 16 E.

BANCA TIN is wederom lager afgegeven en zoude men nu tot *f* 47¼ teregt kunnen komen.

STERKE DRANKEN. Van *Rum*, zoowel *Surinaamsch* als *Nagasie*, zijn diverse partijen uit de eerste hand omgezet. *Geneeven* hooger betaald; eerste soort *f* 14½, tweede soort *f* 13½. *Moutwijn* *f* 10½ à contant.

HOUT is was steeds zonder omgang, met gedrukte prijzen.

VETWAREN. *Traan*. *Zuidzee* met weinig voorraad op *f* 34 E. gehouden. *Walvisch* *f* 37½, *Robben* *f* 38½. Berger bruin *f* 45, blank *f* 45. Rondvisch *f* 37½.

TALK en SMEER prijshoudend.

ANSJOVISCH onveranderd.

GRAANMARKT.

SCHIEDAM, 26 Sept. Rogge. In het begin dezer week werden eenige partijen tot hoogere prijzen voor verzending verkocht; later vertoonde zich nog wel eenige kooplust, doch de houders hoogere eischen doende ging er niets meer van de hand. De volgende prijzen werden bekend. In Entrepot 149/2 ℔ Koningsberger *f* 170 6/w; 145/2 ℔ Koersche *f* 166 6/w; 140/2 ℔ Riga *f* 151 1/m; in cons. 145/2 ℔ Koersche *f* 174 6/w, 145/2 ℔ j. Pernau *f* 170 6/w.

Gerst is tot vorige prijzen veel verkocht, doch alstoen het meerendeel uit het water opgeruimd zijnde, heeft men aan eenige verhooging moeten toegeven. Successivelijk werd verkocht: 127/2 ℔ Koers. *f* 137, 138 6/w., 139 3/m.; 129/2 ℔ Libau *f* 142, 143 6/w.; 128/2 ℔ Libau *f* 140; 131/2 ℔ Koers. *f* 145 6/w.; 132/2 ℔ dito *f* 147 3/m; 128/2 ℔ dito *f* 142 6/w.; 131/2 ℔ dito *f* 146 3/m.

Moutwijn is Zaturdag ad *f* 10½ verhoogd en bleef alzoo tot Dingsdag met veel orders en weinig verkoopers; Woensdag is eerst tot dien prijs te vergeefs gevraagd, later waren alle orders zelfs ad *f* 10⅞ niet uit te voeren; gisteren en heden *f* 10¾ met redelijken handel.

Jenever *f* 14,25; Amst. Proef *f* 15,50.

UTRECHT, 27 Sept. Tarwe *f* 7,00 tot 7,75, dito nieuwe *f* 6,75 a 7,50; dito rauw-arige *f* 8,25 a 8,75; Rogge *f* 6,10 tot *f* 6,40; Garst *f* 4,30 tot 4,70; Boekweit *f* 5,30 tot *f* 5,80; Haver *f* 3,00 tot 3,50; Groene Erwten *f* 7,50 tot *f* 11,00; Boter *f* 0,66 tot 0,88, het Ned. pond; L. Kaas *f* 20 tot *f* 24 de 100 Ned. ponden.

ALKMAAR, 26 Sept. Tarwe *f* 8,00 — Rogge *f* 7,00. — Garst *f* 4,70. — Haver *f* 3,50. — Boonen *f* 4,75. — Kanariezaad *f* 7,75. — Geel Mosterdzaad *f* 11. — Kaas, kleine *f* 16,50, middelb. *f* 16,75, commissie *f* 16,25.

MIDDELBURG, 25 Sept. Tarwe. Puike soorten *f* 6,75 a *f* 7, mindere soorten *f* 6,30 a 6,50, puike nieuwe Zeeuws. *f* 7,50, mindere *f* 7 a 7,25 naar kwaliteit, puike Walchers. nieuwe voor de zaai *f* 7,75, gewone puike soorten *f* 7,50 a *f* 7,60, mindere kwaliteit *f* 7 a 7,40. — Rogge. Puike nieuwe Zeeuws. *f* 5,70 a 5,80, mindere soort *f* 5,50. — Gerst. Winter *f* 4,30, Zomer *f* 3,80 a 4 naar deugd. — Boonen. Nieuwe Walch. Witte begin Beurs *f* 7,50, later *f* 7,15 a 7,25, Dito Bruine *f* 8, 8,25 a 8,50, puike Walch. Paarde *f* 4,20 a *f* 4,30, puike Zeeuws. Paarde *f* 4, pr. Mud. — Erwten. Puike Walch op de kook *f* 5,50 a 6, groote dito *f* 6 a 6,50, Zeeuws. Groene *f* 5,25 a 5,50. — Koolzaad. Puik zaad *f* 9,50.

ZWOLLE, 26 Sept. Tarwe *f* 8,00 a 8,37½. — Rogge *f* 5,80 a 6,30. — Garst *f* 3,75 a *f* 4,15. — Boekweit *f* 4,50 a *f* 5,25. — Aardappelen *f* 1,30 a 1,80. — Boter per ½ ton *f* 14,25 a 14,75; per Ned. ℔ 67½ a 75 cs.

DEVENTER, 26 Sept. Tarwe *f* 7,50 a 8,10. — Rogge *f* 5,80 a 6,00. — Garst *f* 4,20 a *f* 4,60. — Haver *f* 3,20 a *f* 3,60. — Boekweit *f* 4,75 a 5,10. — Boter per ½ ton *f* 11,50 a *f* 14,00.

ANTWERPEN, 26 Sept. *Koffij*. Er zijn gedaan 500 b. tot vaste prijzen.

Huiden. Er zijn gerealiseerd 6000 dr. en 4500 gez. Buenos Ayres en Montevideo.

LONDEN, 25 Sept. *Ruwe Suiker*. O. I. Men vraagt volle prijzen. In veiling golden 500 b. Portorico en 220 v. dito 33 a 41 s. 6 d., voor blond 32 a 33 s., 1500 k. blond Havana 34 a 41 s., 450 k. Bahia zijn meerendeels opgehouden tot 33 a 36 s. voor blond en 27 a 32 s. voor bruin. *Geraffineerd*. Zonder variatie met weinig handel.

Koffij. De houders zijn ferm en hebben niets in veiling aangeboden; er is weinig vraag, maar Native Ceylan vindt men niet onder 39 s. 6 d. voor goed ord.; iets beneden dien prijs heeft men ondescheidene koopers.

SCHEEPSTIJDINGEN.

Het schip Snelheid, Kapt. T. Meijer, van Havana herwaarts gedestineerd, is volgens particulier berigt, heden morgen in Texel binnengekomen.

DORDRECHT, 26 Sept. Volgens brief van Kapt. de Ridder, voerende het schip J. C. Schotel, in dato Valparaiso 25 Julij, zou hij binnen een paar dagen van daar naar San Francisco verzeilen, aan boord was alles wel.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 26 Sept. Stuurman G. A. L. Lutz, Vlinder, Ned. Oorlogs-Kotter, Helvoet. - A. P. Klein, Magdalena, Batavia. - C. N. Gorter, Johanna Maria Christina, id. - J. R. de Boer, Henrica, id. - D. Howes, Senox, Matanzaas, l. v. Falmouth. - H. W. Wortelboer, Amsterdam, Bordeaux. - R. D. van 't Veer, Jonge Antje, Londen. - D. van Ketwigh, Margaretha en Maria, id. - D. J. Wiersma, Herstelling, Riga. — Gisteren nog: H. Sweijs, Sara Johanna, Batavia. - L. van der Plas, Jan Pieterszn. Koen, id. - G. W. Haake, Post, Havana. - N. Winslow, Tedesco, id., l. van Cowes.

HELVOET, 26 Sept. N. Phaas, Amanda, Havana. - W. Bullard, Thomas Kissing, Bordeaux. - W. J. Bakker, Nijverheid, id. - J. Simson, Charles, Liverpool. - H. Jongebloed, Johanna, Arendsburg.

GEPRAAIDE SCHEPEN.

Den 30 Julij op 1° N Br. 27° W. L. Ystroom, Kapt. de Meester, van Amsterdam n. Batavia. Den 11 Sept. op 46° 23′ N. Br., 27° W. L. Jacoba, Kapt. de Groot, van Amsterdam n. Suriname.

Kapt. Gorter, van Batavia in Texel binnen, rapporteert gepraaid te hebben: Den 25 Julij op 9° 2′ N. Br., 21° 42′ W. L. Hoop van Capelle, Kapt. Browning, van Rott. n. Batavia.

Kapt. Sweys, van Batavia in Texel binnen, rapporteert den 23 Augustus op 35° 12′ N. Br., 35° 32′ W. Lengte gepraaid te hebben, het schip Mercurius, Kapt. Veeneman, van Batavia naar Zierikzee, hebbende 128 dagen reis.

Kapt. van der Plas, van Batavia in Texel binnen, rapporteerd gepraaid te hebben: Den 16 Sept. bij Lizard, Anna Maria Henriette, Kapt. Zeijlstra, van Amsterdam n. Batavia.

Kapt. Wortelboer, van Bordeaux in Texel binnen, rapporden 6 Sept. op 43° N. Br., 6° 25′ W. Lengte gepraaid te hebben het schip Borneo, Kapt. Hansen, van Rotterdam naar Batavia.

CARGA-LIJSTEN.

AMSTERDAM.

BATAVIA, Sara Johanna, Sweys: 4,730 b. Koffij, 2,541 kann. Suiker, 886 sch. Tin, 3,667 boss. Bindrottingen, N. H. M.

BATAVIA, Henrica, de Boer: 2,510 b. Koffij, 485 kann. Suiker, 297 sch. Tin, 821 boss. Bindrottingen, N. H. M.

HAVANA, Tedesco, Winslow: 2,605 k., 142 v. Suiker, B. Kooy Jzn.

HAVANA, Post, Haake: 3,150 k. Suiker, Ned. Suiker-Raffinaderij.

MATANZAS, Lenox, Howes: 2,665 k. Suiker, Ned. Suiker-Raffinaderij.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 27 Sept. in lading naar:

Keulen	J. Noll, Josephine.
„	J. C. W. Wilson, Coln N°. 4.
Weesel	J. van der Poll, Wilhelmina.
„	F. Beijer, Wilhelmina.
Straatsburg	J. Kievitz, Frankfort N°. 17.
Ludwigh. & Heilbron	A. Bohm, Ludwighaven N°. 3.
Duisburg	H. J. Kamps, Vlijt en Hoop.
Mainz	C. Hartman, Mainz N°. 6
Dusseldorp, Neus en Urdingen	J. Hespe, Niederrein N°. 3.
Manheim	W. Rippert, Carl von Rottex.
Frankfort	E. van den Brugge, Frankfort N°. 15.
Coblenz	A. Elbert, Frankfort N°. 19.
Brussel, Antwerpen en oml. plaatsen	M. Martens (Stoomsleepdienst), de vier Gebroeders. Vertrekt 3 Oct.
„	E. J. Glim, de 2 Gezusters. Vertrekt 5 Oct.

AMSTERDAM, 26 September vertrokken naar:

Frankfort	J. Arnheiter, Frankfort N°. 8.
Keulen	H. Willms, Coln N°. 20.
Duisburg	W. Hoogeweg, Hoffnung.

KEULEN, 25 September in lading naar:

Amsterdam Kapt. Wilson	Cöln	N°. 10.
Rotterdam „ de Ruiter	„	„ 29.

KEULEN, 22 Sept. aangekomen:

Kapt. Hogeweg	van Amsterdam met 4848 centenaren.	
„ Disch	„ Rotterdam „ 3841	„

Rijnhoogte	ARNHEM	26 Sept.	3 el	0 duim	
	KEULEN	26 „	13 vt.	8 „	

ADVERTENTIEN.

Eene Jufvrouw van de R. C. Godsdienst, zag zich gaarne geplaatst als **GEZELSCHAPSJUFVROUW** of tot Waarneming eener Huishouding, kunnende de beste getuigen produceren, zijnde reeds eenige jaren in die betrekking werkzaam geweest. Brieven *franco* onder letter C. bij den Uitgever dezer Courant. (1401)

VERKLARING *van een bij het Nederlandsche leger gediend hebbende soldaat, die de slag van Waterloo bijwoonde, genezen zijnde door de zalf en pillen van* HOLLOWAY.

Ik ondergeteekende J. de Swart, verklaar opentlijk dat ik door de zalf en pillen van Holloway genezen ben van onderscheidene open wonden, welke haren oorsprong hadden in vroeger bij den slag van Waterloo ontvangen, en toenmaals slecht geheelde blessures. Elk jaar was ik gedurende eenigen tijd met zware pijnen bedlegerig. Thans ben ik sedert twee jaar volmaakt welvarende ten gevolge van het gebruiken der zalf en pillen van Holloway welke mij binnen een korten tijd hebben hersteld, en uit een gevoel van erkentelijkheid geef ik dit getuigschrift.

LENT, aan de Vossepels bij Nijmegen, den 4 October 1849.

(Was geteekend) J. DE SWART.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt: *Doosjes Pillen* à *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 7.75, *f* 15.50, *f* 23.50.

Potjes Zalf à *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 8.15, *f* 15.90, *f* 23.90.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bij W. C. VAN DORT te *'s Hage*, bij A. P. MELIUS te *Utrecht* en bij J. STRAATMAN, hoofd-depothouder te *'s Bosch*, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablissement*. (1041)

Bij den Uitgever dezes zal binnen weinige dagen van de pers komen:

HET DERDE DEEL VAN DE

Algemeene Geschiedenis voor de Katholijke Jeugd, door J. ANNEGARN, vertaald door een R. K. Pastoor.

De Eerw. vertaler heeft dit werk, dat met het jaar 1845 eindigde, tot in 1851 voortgezet, wat zeker de waarde van hetzelve voor de koopers verhoogt.

Zoo spoedig mogelijk zal nu ook het 1e Deel, handelende over *de Oude Geschiedenis* het licht zien.

Te Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.